

Toate drumurile duc (încă) la Roma

În ultimul timp, când merg acasă, constat că sunt tot mai puțini cei pe care îi aud că vor să plece să lucreze în Italia și tot mai mulți cei care îmi povestesc despre concediile pe care le-au făcut sau le vor face în Italia. *Visul italian*, care a atras în peninsulă, în ultimii 10 ani, peste 1 milion de români, a fost redimensionat și înlocuit, treptat, cu ceea ce aș putea numi “visul unor nopți de vară” la Roma, Milano, Veneția sau Florența.

Italia nu este destinația preferată a românilor pentru concedii, însă Roma rămâne orașul italian cel mai vizitat de către români, dar și de zecile de milioane de turiști străini care vin în fiecare an în Italia. Cred că explicațiile sunt de prisos și risc să cad în capcana locurilor comune și a stereotipurilor. E mult prea simplu să reduc farmecul Romei la istoria sa, la capodoperele de artă pe care le găzduiește sau la capodoperele mai recente, de natură enogastronomică, apreciate în egală măsură, la frenezia sa romantică, la dinamismul cu care încearcă să țină pasul cu vremurile. O adevărată provocare pentru un oraș odinioară *caput mundi*, dar care riscă să rămână încremenit în timp, sub povara propriei istorii.

Orice aș spune despre Roma ar părea banal, previzibil, și nici măcar un mare regizor ca Woody Allen nu a reușit, în filmul său *To Rome with love*, să nu apeleze la clișee, care i-au enervat pe criticii italieni de film, deloc generoși cu regizorul american. Cum de altfel s-a întâmplat și cu un alt film american, *Mănâncă, roagă-te, iubește*, cu Julia Roberts, în care Italia e descrisă epuizând tot repertoriul de stereotipuri: istorie, artă, mâncare bună, clima generoasă, simțul prieteniei, ospitalitate, arta de a trăi în spiritul lui *carpe diem*, bucurându-te de plăcerile simple etc. Cu

siguranță poate părea o abordare superficială, însă tocmai aceste locuri comune sunt cele care atrag în fiecare an turiștii din întreaga lume.

Sorrento

Ca în fiecare vară, operatorii turistici italieni au realizat și în acest an, un fel de “portret robot” al turistului străin. Care sunt locurile preferate, ce tip de turism practică, cum se modifică gusturile și ce locuri noi descoperă străinii care aleg Italia pentru a-și petrece vacanța?

Roma, Milano, Veneția și Florența sunt orașele cele mai vizitate, iar nemții sunt turiștii cei mai îndrăgostiți de Italia, cu peste 12 milioane în fiecare an. Aleg marea, dar și vacanțele active în mijlocul naturii. Tocmai pentru că se întorc în fiecare an, nemții fac parte din imaginarul colectiv al italienilor, mai ales atunci când e vorba de vacanțele de vară.

De mulți ani, merg și eu în același loc la mare, așa încât pot spune că nemții sunt o prezență discretă și sobră pe plajele din sud, începând din iunie. Dacă se întâmplă ca apa mării să fie rece și vei vedea pe cineva că înoată temerar în mare, vei auzi imediat aceeași explicație: “numai un neamț poate intra în apa asta așa de rece!”. Ascultându-mi prietenii depănând amintiri din vacanțele de odinioară, am putut înțelege că mulți italieni și multe italience au învățat germana de dragul vreunui neamț sau vreunei nemțoaice cunoscuți într-o vară romantică.

Cancelarul Germaniei, Angela Merkel, vine de ani buni tot în sud, lângă Napoli, pe insula Ischia, unde e considerată de-a casei, și unde preferă să rămână departe de privirile curioase ale paparazzilor.

Nu toți cancelierii Germaniei au putut alege întotdeauna să-și petreacă vacanțele în Italia, unde să se simtă ca acasă. În vara lui 2003, a existat o criză diplomatică între Germania și Italia, care a avut consecințe în bilanțul agențiilor de turism și, ceea ce e mai grav, în amintirile de vacanță, mult mai sărace ale multor italieni.

Totul a început de la niște glume neinspirate ale premierului de atunci, Silvio Berlusconi, glume care, de altfel, au făcut înconjurul lumii, referitoare la președintele Comisiei Europene, Martin Schulz, pe care îl comparase cu un “kapò nazist”. A urmat un adevărat război diplomatic, pe care Berlusconi, tot neinspirat și nediplomatic, s-a gândit să-l dezamorseze declarând că nu înțelege revolta nemților, “atât timp cât aceștia nici măcar nu cred în existența lagărelor de concentrare”. Cancelarul de atunci, Gerhard Schröder, și-a anulat imediat vacanța în Italia, în semn de protest, și, o dată cu el, zeci de mii de nemți care intenționau să-și petreacă vacanța aici. Din fericire totul a durat doar o vară.

Toscana

Revenind la turiștii străini și la motivele pentru care aleg Italia, englezii și francezii preferă refugiile romantice, nu

plajele aglomerate și, adesea, pestrițe. Se retrag în Toscana, Umbria, Puglia, în mijlocul naturii încântătoare, sau la Sorrento, Amalfi și Positano, unde peisajul e de o frumusețe greu de imaginat și imposibil de uitat.

Americanii adoră orașele de artă, Roma, Florența, Veneția, la fel ca și spanioli. Japonezii și rușii apreciază mult moda, stilul *made in Italy* și tocmai de aceea îi puteți întâlni la Milano și în toate outlet-urile din Italia. Chinezii au descoperit recent farmecul locurilor mai puțin previzibile, cum ar fi Napoli, Lago di Como sau Cinque Terre, chiar dacă nu renunță la shopping, în Roma sau Milano.

Rușii sunt ultimii intrați în clasamente, însă, în scurt timp, au devenit o forță luată tot mai mult în considerare de către operatorii turistici. Numărul rușilor a crescut atât de mult, încât, în unele stațiuni de la mare, a doua limbă vorbită, după italiană, e rusa. Rușii sunt peste tot la mare: Riccione și Rimini sunt printre locurile lor preferate, dar au invadat și plajele din sud, din Capri, Amalfi și Sorrento (am simțit asta pe propria piele. mai ales că nu sunt întotdeauna o prezență discretă, cum sunt nemții). Nu întâmplător, la începutul verii, a fost publicat și distribuit, pe plajele din Versilia, un manual bilingv, în italiană și rusă, care conține regulile de bonton pe care turiștii ruși sunt invitați să le respecte.

Puglia

Marea revelație pentru turiștii străini este regiunea Puglia,

acolo unde se află tocul cizmei, pe harta Italiei. De când Jessica Biel și-a organizat aici nunta cu Justin Timberlake și a cheltuit 5 milioane de euro, agențiile englezești de extra-lux au propus Puglia ca un loc ideal pentru o nuntă de vis. Arabii și indienii au recepționat imediat mesajul și organizează aici nunți demne de “o mie și una de noți”. Puglia e și unul dintre locurile preferate ale francezilor, buni cunoscători al lui *savoir vivre*, amatori de natură necontaminată, bucătărie tradițională și vinuri bune. Acestea sunt și motivele pentru care Gerard Depardieu își petrece bună parte din an în Puglia, la Lecce, oraș numit de către italieni, “Florența sudului”.

În timp ce scriu, îl aud pe băiatul meu repetând cu sârg niște fraze în germană, pe care le-a învățat de la Karl, prietenul lui de jocuri pe plajă, care, întâmplător, sau poate nu, e fiul unei nemțoaice pentru care am aflat că mulți au învățat germana cu vreo 30 de ani în urmă...